

Norrköpings kommun
norrkoping.kommun@norrkoping.se

2020-02-03
1 (19)
Dnr-SI 2019:6324

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Villastadsskolan i Norrköpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Villastadsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Villastadsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat.
- Rektorn behöver se till att det sker ett lärande i kollegiet och systematiskt följa upp och analysera undervisningens kvalitet.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver göra eleverna delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn, lärarna och elevhälsans personal behöver systematiskt följa upp och analysera det främjande och förebyggande arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 14 augusti 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6324) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Skolinspektionens sammanfattade motivering är att rektorn har påbörjat ett arbete med att organisera en mötesstruktur vid skolan, vilket tidigare saknats. Rektorn har dock ännu inte systematiskt följt upp och analyserat skolenhetens kunskapsresultat, undervisningens kvalitet eller att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Vid skolan saknas även ett samlat arbete för lärande i kollegiet samt för att skapa gemensamma arbets- och förhållningssätt. Vidare leder rektorn inte något strategiskt jämställdhetsarbete.

Rektorn har påbörjat ett arbete med att skapa en organisation som ger förutsättningar för samverkan. Rektorn tillträdde sin tjänst som rektor i september 2019. Rektorn har skapat en ny mötesstruktur med ledningsgruppsmöten en gång i veckan där arbetslagsledarna samt den administrativa assistenten deltar. På skolan finns två arbetslag, ett för förskoleklass till årskurs 3 och ett för årskurs 4 till 6. Även de har möten en gång i veckan. Agendan för arbetslagsmötena styrs bland annat av vad som kommer upp på ledningsgruppsmötet. Arbetslagsmötena är förlagda till samma tid varje vecka och en gång i månaden har lärarna istället lärarforum där alla lärare träffas för samplanering och pedagogiska samtal. Vidare träffas all personal varje morgon för att gå igenom praktiska frågor. Av intervjuer framgår att elevhälsoteamet träffas två gånger i veckan för att diskutera individärenden. Det finns även ett trygghetsteam på skolan, vilket leds av kuratorn och där alla skolans verksamheter finns representerade. För att rektorn ska kunna leda det pedagogiska arbetet får hon information från de ovan nämnda samverkansmöten som personalen är organiserad i.

Rektorn har inte följt upp eller analyserat skolans kunskapsresultat. Av insänd dokumentation framgår att det under de senaste två läsåren har varit flera rektorsbyten på skolan vilket har påverkat kvalitetsarbetet negativt. Vidare framgår att det på skolan saknas dokumentation av ett samlat kvalitetsarbete för läsåren 2017/2018 och 2018/2019. Rektorn berättar att hon inte fått tillgång till underlag som behövs för att kunna följa upp kunskapsresultaten. Vidare har den kvalitetsdialog kring sammanställda resultat i form av lärarnas bedömning av elevernas måluppfyllelse i olika ämnen som verksamhetschefen varje läsår genomför med rektorn inte genomförts under hösten 2019 utan är planerad till vårterminen 2020. Denna bild stämmer även med vad som kan utläsas av Skolinspektionens enkät som genomfördes redan hösten 2018. Den visar att resultatet gällande påståendet "Rektor ser till att utvärdering av elevernas kunskapsutveckling ligger till grund för utveckling av utbildningen" är avsevärt lägre än medelvärde för samtliga skolenheter i enkätomgången. Av enkätresultaten framgår även att resultatet sjunkit markant gällande området "Pedagogiskt ledarskap" sedan förra enkäten som genomfördes hösten 2016. Dock framgår av insänd dokumentation att specialpedagogen under maj och augusti 2019 analyserat och diskuterat elevernas kunskapsutveckling med lärare i årskurs 1 till 3. Samtalen har dokumenterats och åtgärder har planerats på individ- och gruppnivå och insatserna kommer utvärderas i samband med klasskonferenser. Vidare informerar rektorn om att under våren 2020 kommer kommunens utvecklingslärare sättas in och intensivt arbeta med undervisningen på skolan.

Rektorn har inlett ett arbete med att följa upp undervisningens kvalitet. Rektorn och lärarna beskriver att rektorn gjort flera korta besök i klassrummen för att skapa sig en bild av undervisningens kvalitet. Dessa besök har dock inte dokumenterats utan handlat om att rektorn ska få en generell bild över undervisningens kvalitet. Klassrumsbesöken och även de medarbetarsamtal som rektorn har genomfört har lett till att rektorn prioriterat att samtala om undervisning i allmänhet och med ett särskilt fokus på uppstart och avslut av lektioner. För att ytterligare följa upp undervisningen har rektorn gett skolans två förestelärare samt skolans psykolog i uppdrag att identifiera vad som behöver utvecklas. Av inkommen dokumentation framgår att gällande värdegrundsuppdraget pågår en sammanställning av föregående års arbete för att identifiera vad skolan behöver arbeta med. Vidare framgår att värdegrund och bemötande är ett utvecklingsområde som skolan tidigare arbetat med och som ska startas på nytt under hösten 2019. Av intervju med lärarna framgår dock att de arbetar med värdegrundsuppdraget genom att de bland annat lär eleverna hur de ska vara mot den som sitter bredvid, stärker elevernas självförtroende, får dem att våga testa och våga ha fel.

Vid skolan saknas även ett samlat arbete för lärande i kollegiet samt för att skapa gemensamma arbets- och förhållningssätt. Gällande lärarnas samverkan kring undervisning finns enligt rektorn inget strukturerat eller samlat arbete, men lärarna har möjlighet att diskutera undervisning på arbetslagsmöten då det finns avsatt tid för pedagogiska frågor. Lärarna i årskurs 4 till 6 beskriver att de till viss del samplanerar men att det mest handlar om att delge varandra tips och idéer. Det framkommer dock att lärarna under arbetslagsmöten pratar om hur de ska organisera den fysiska arbetsmiljön och hur de ska utforma en strukturerad undervisning. Skolinspektionens enkät från hösten 2018 visar att lärarna på Villastadsskolan i lägre grad än medelvärdet för samtliga skolenheter i enkätomgången samverkar med kollegor när de planerar undervisningen. Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2018 visar också att resultatet kring området "Samverkan kring undervisning" har sjunkit sedan enkäten 2016. Gällande påståendet "Jag samverkar med mina kollegor när jag planerar undervisningen" är medelvärdet 4,5 för Villastadsskolan i enkäten från hösten 2018 jämfört med medelvärdet 7,0 för samtliga skolenheter i enkätomgången. Vidare uppger rektorn att obehöriga lärare tilldelas en mentor som följer en kommungemensam plan gällande mentorskapet. Däremot har inga lärare uttalat stöd för undervisningen i ämnen där de inte är behöriga, men enligt rektorn tar de hjälp av varandra. Det är dock inget som rektorn har följt upp.

Rektorn leder inte något strukturerat arbete kring jämställdhet. Lärarna uppger att de arbetar med jämställdhet bland annat genom att de försöker att tänka på att de fördelar ordet jämt mellan pojkar och flickor. Vidare beskriver lärarna att arbetet kring jämställdhet sker inom arbetsområden där det passar in, exempelvis i samhällsorienterande ämnen där de kan diskutera olika yrken utifrån ett jämställdhetsperspektiv, vilket även eleverna ger exempel på. Av intervju med rektorn framgår att eftersom det inte gjorts någon uppföljning av kunskapsresultaten har det heller inte gjorts någon analys av dessa ur ett könsperspektiv. Vidare berättar lärarna att de inte har diskuterat de nya skrivningarna i läroplanen och det har heller inte genomförts någon kompetensutveckling inom området. Av intervju med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att det inte sker något strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Skolinspektionen vill därför framhålla vikten av att rektorn även förbättrar arbetet inom detta område, även om det inte skrivs fram som en rekommendation nedan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat.

- Rektorn behöver se till att det sker ett lärande i kollegiet och systematiskt följa upp och analysera undervisningens kvalitet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat. I granskningen framgår att det systematiska kvalitetsarbetet under senaste tiden brustit och att det inte finns resultat sedan tidigare att följa upp. Som en följd av detta riskerar skolan att förbise relevanta förbättringsåtgärder vilket kan påverka utbildningens kvalitet negativt.

Skolinspektionen bedömer även att rektorn behöver se till att det sker ett lärande i kollegiet och systematiskt följa upp och analysera undervisningens kvalitet. I granskningen framgår att detta arbete är påbörjat och det är viktigt att lärarna får rätt förutsättningar för att samverka med varandra och se till att det är elevernas utveckling som är i fokus. Rektorn bör även följa upp hur undervisningen planeras och genomförs och analysera hur den påverkar elevernas möjligheter att nå utbildningsmålen för att utifrån detta utveckla undervisningen.

Enligt 4 kap. 4 och 5 §§ skollagen har rektorn ansvar för att en systematisk och kontinuerlig planering, uppföljning och utveckling av utbildningen i förhållande till de nationella målen genomförs under medverkan av personal och elever. Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s. 26 och 29) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, framgår att rektorn bör sammanställa enhetens resultat och se till att det finns underlag som visar hur förutsättningarna för och genomförandet av utbildningen påverkar måluppfyllelsen.

I Lgr11 avsnitt 2.2 står att lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat för att kunna skapa sig en nulägesbild och kunna utöva ett ändamålsenligt pedagogiskt ledarskap. För att kunna identifiera möjliga orsaker till skolans måluppfyllelse behöver rektorn ställa de olika resultaten i förhållande till varandra och analysera exempelvis kunskapsresultat i förhållande till undervisningens genomförande och kvalitet. Med utgångspunkt i orsaksanalysen behöver rektorn identifiera utvecklingsområden med personalen och därefter besluta om förbättringsåtgärder för att utveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar även rektorn att fortsätta det påbörjade arbetet med att skapa tydliga strukturer för samverkan. Rektorn bör, utifrån skolans mötesstruktur, ge lärarna förutsättningar att samarbeta om undervisningen. Detta

arbete kan till exempel innebära att lärarna planerar tillsammans, undervisar tillsammans samt delar med sig av övningar/uppgifter samt material. Detta kräver att det finns en fungerande struktur för samarbetet mellan lärarna och att rektorn på ett medvetet sätt leder och följer upp samt analyserar detta arbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattade motivering är att lärarna planerar och genomför undervisningen så att aktuella arbetsområden riktas mot ämnets syfte, centrala innehåll och kunskapskrav. Undervisningen är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Lärarna arbetar också på olika sätt för att stärka elevernas motivation och individanpassa undervisningen. Undervisningen ger även eleverna möjlighet att reflektera och ta ansvar för sitt lärande men lärarna behöver i högre grad göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Undervisningen främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål. I intervju med lärare framgår att när de planerar ett nytt arbetsområde utgår de från läroplanen, från ämnets centrala innehåll och vilka förmågor eleverna ska utveckla. En lärare uppger att hen anser att det är viktigt att utgå från elevernas intresse för att få dem att komma igång och bibehålla engagemanget. Detta gör läraren genom att fråga eleverna vad de vet och vad de vill veta inom det aktuella arbetsområdet. Lärarna berättar att de har en grundplanering men att elevernas tankar påverkar och inspirerar lärarna i den fortsatta planeringen. Lärarna berättar vidare att de ger tydliga instruktioner till eleverna och att de ibland låter eleverna arbeta i par eller grupp så att de kommer igång med arbetet vilket möjliggör för lärarna att hjälpa de som behöver extra stöd. Även lektionsobservationer visar att lärarna aktivt går runt och hjälper eleverna med deras uppgifter. Under lektionsobservationer framgår även att undervisningen är varierad genom att lärarna exempelvis har genomgångar, låter eleverna arbeta i par och enskilt, låter eleverna arbeta i en lärobok, se på film samt

läsa och skriva. Lärarna berättar att under lektionerna har de en tydlig struktur vilket även uppmärksammades under lektionsobservationer där schemat för lektionen stod uppskrivet på tavlan. Lärarna uppger att de använder sig av centralt framtagna pedagogiska planeringar som finns inlagda i det digitala stödsystemet.

Lärarna individanpassar undervisningen på olika sätt. En lärare berättar att hen individanpassar genom att exempelvis i matematik låta eleverna arbeta inom samma område men på olika nivåer. Detta för att de ska kunna ha gemensamma diskussioner i klassen och gemensamt kunna träna på och använda olika matematiska begrepp. Elever som nått långt i sin kunskapsutveckling och behöver utmanas ges reflektionsfrågor. Vidare berättar lärarna att de arbetar med progression inom arbetsområdet genom att tillhandahålla svårare uppgifter för de elever som behöver stimuleras. Elevhälsoteamet uppger att de arbetar med individanpassning genom att visa lärare hur man arbetar med olika texter. Eleverna beskriver att om de tycker att någonting är svårt kan läraren ta fram andra uppgifter och förklara mer för eleven. Eleverna berättar vidare att lärarna brukar uppmuntra eleverna genom att säga någonting roligt om texten de har skrivit eller visa en film. Om eleverna blir klara snabbt får de problemlösningar eller använda sig av en hemsida där det finns fördjupad information och uppgifter kring det ämne de arbetar med. Denna bild stämmer överens med Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2018. I den var medelvärde högre för Villastadskolan än för samtliga skolenheter i enkätomgången gällande påståendet "I min skola finns det extrauppgifter när man är klar".

Lärarna ger eleverna möjligheter att reflektera över sitt lärande. Lärarna beskriver att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt lärande på olika sätt och att de använder olika metoder. I de lägre årskurserna låter lärarna eleverna utvärdera genom att de får göra "tumme upp eller tumme ner" eller genom att rita glada eller ledsna gubbar för att visa om de tycker att något är lätt eller svårt och om de tycker om olika arbetsmoment eller lektionsupplägg.

Eleverna är till viss del delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Lärarna ger exempel på att eleverna kan påverka innehållet genom att de får välja olika typer av fördjupningsuppgifter eller högläsningssbok. Elevernas inflytande omfattar mer sällan undervisningens innehåll. I några av de äldre årskurserna får eleverna göra skriftliga terminsutvärderingar. Lärarna har dock inte diskuterat hur elevernas ansvar och inflytande kan öka i takt med elevernas ålder och mognad. Lärarna har heller inte konkretiserat hur de ska arbeta med planering och utvärdering utan det har varit upp till varje lärare att arbeta med det.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver göra eleverna delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver utveckla arbetet med att ge eleverna inflytande i undervisningen. Granskningen visar att lärarna ger eleverna möjlighet till inflytande på olika sätt under lektionerna men att elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen bör utvecklas. Arbetet varierar mellan lärare och det har inte förts några diskussioner bland lärare gällande hur eleverna kan ges inflytande i undervisningen samt hur detta kan öka efter elevernas ålder och mognad.

Av 4 kap. 9 § skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter ålder och mognad.

Av Lgr 11, avsnitt 2.3 framgår att skolans mål är att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet på skolan. Som ett led i detta arbete ska läraren svara för att elevernas inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Av läroplanen framgår vidare att lärarna ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna möjliggör för eleverna att medverka i planering och utvärdering av undervisningens arbetssätt, arbetsform och innehåll. Även om undervisningen styrs av läroplanen finns det utrymme i undervisningen för elevers inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns det exempelvis utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på inom respektive ämne. Det är viktigt att eleverna upplever att lärarna tar tillvara på deras synpunkter för att utveckla undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering till bedömningen är att rektorn och lärarna arbetar aktivt och vidtar åtgärder för att skapa trygghet och studiero. Skolan saknar dock ett samlat arbete med att systematiskt följa upp och kartlägga det arbete som bedrivs och vilka effekter arbetet har för alla elevers upplevelse av trygghet och studiero. Vidare saknas på skolan sammanställningar av hur eleverna upplever tryggheten och studieron.

Lärarna arbetar aktivt med att skapa studiero. Arbetet med att skapa studiero sker i klassrummen. Lärarna berättar att de ser till att det är studiero under lektionerna genom att de genomför undervisningen så att eleverna stimuleras och får det stöd de behöver för att ägna sig åt skolarbete. Även lektionsobservationer visar att lärarna skapar studiero genom att ha en genomtänkt lektionsstruktur och vara ett aktivt stöd under lektionerna. Eleverna berättar att studieron är bättre nu än tidigare och att lärarna uppmärksammar och åtgärdar om det inte är studiero. Detta framgår även i intervju med elevhälsoteamet. Av intervju med rektorn framgår dock att det finns problem med studieron i ett par klasser, vilket de arbetar med. Rektorn berättar vidare att åtgärder som införts för att skapa studiero under lektionerna är pausaktiviteter och att öka antalet utomhusaktiviteter. Lärarna uppger även att de pratat om lärmiljö och att de ska arbeta vidare med detta under läsåret.

Vid skolan bedrivs ett främjande och förebyggande arbete för att skapa trygghet. Skolan arbetar främjande med att skapa trygghet bland annat genom att ha ett faddersystem i årskurs 1 och 4 samt att det finns många vuxna skolvärdar på rasterna. Skolans område är uppdelat mellan skolvärdarna för att de ska se till att det inte finns någon oöversiktlig plats. Detta struktureras upp under det morgonmöte där praktiska frågor tas upp. Rektorn beskriver att tryggheten överlag är bra, men att de också har vidtagit åtgärder, med bland annat personalförstärkningar, vilket lett till en lugnare miljö på rasterna. Elevhälsoteamet uppger att den kartläggning som de tidigare

genomfört visar att eleverna känner sig trygga, vilket även framgår av de genomförda elevintervjuerna. Det genomförs nu möten regelbundet i trygghetsteamet och frågor kring trygghet kan lyftas på elevrådet. Rektorn berättar att skolans kurator fått i uppdrag att utifrån kränkingsanmälningarna göra en analys för att identifiera om det finns vissa platser eller årskurser som är otrygga. Rutiner kring hantering av kränkingsanmälningar finns och anmälningar lämnas till rektor som skickar dem vidare till huvudman och även går igenom dem i elevhälsoteamet.

Rektorn, lärare och elevhälsans personal behöver utveckla ett gemensamt arbete med att skapa trygghet och studiero och de insatser och kartläggningar som görs behöver följas upp och utvärderas. Lärarna uppger att det inte förs några gemensamma diskussioner i kollegiet gällande studiero och de har heller inte gemensamt definierat vad studiero innebär. Elevhälsoteamet beskriver att de håller på att forma en organisation där arbetet med trygghet ingår. Det finns därför ännu inte några mål, aktiviteter eller åtgärder som kan följas upp. På skolan ska det genomföras trygghetsenkäter två gånger per läsår, men resultaten från den senaste är inte färdigställd ännu. Av intervju med rektorn framgår att resultaten från tidigare enkäter som genomförts med elever inte finns kvar på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn, lärarna och elevhälsans personal behöver systematiskt följa upp och analysera det främjande och förebyggande arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Granskningen visar att skolan har påbörjat ett arbete för att skapa trygghet och studiero, men att arbetssätt och resultat inte systematiskt följs upp.

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av Lgr 11 avsnitt 2.2 och 2.3 framgår att all personal på skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Vidare framgår att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska miljön. Det framgår vidare i avsnitt 2.8 att rektorn ansvarar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s.319-323) betonas att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en stimulerande lärandemiljö. En viktig grund för att åstadkomma studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever, mellan elever och lärare eller annan personal och även elevernas vårdnadshavare om de gemensamma värdena ska gälla.

I en kvalitetsgranskning¹ har Skolinspektionen undersökt hur skolor arbetar med studiero där det framgår att orsaker till bristande studiero är komplexa. Granskningen visar bland annat att studiero främjas av tydliga lektionsstrukturer och av ett tydligt ledarskap i klassrummet. Det är också av vikt att rektorn tillsammans med lärarna analyserar och söker orsaker till bristande studiero i undervisningen på flera plan och att arbetet med studieron tydligt utgår från elevernas upplevelse av studiero. Av granskningen framgår vidare att lektioner som präglas av studiero har en väl genomtänkt planering och genomförs med hjälp av arbetssätt som gör eleverna aktiva och engagerade. Lektionens olika delar har ett logiskt flöde samtidigt som läraren konstruktivt hanterar de situationer som uppstår. Det finns också exempel på skolor där ett långsiktigt och målinriktat arbete inom flera av skolans processer medfört förbättringar i studieron i undervisningen. På dessa skolor har lärarna i högre utsträckning en samsyn kring arbetet med normer och värden och det finns ett väl förankrat arbete kring kollegiala lärprocesser som innebär att undervisningen diskuteras och omprövas.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärare och elevhälsans personal gemensamt fortsätter att utveckla det främjande och förebyggande arbete som påbörjats samt att följa upp och analysera resultaten av arbetet med att skapa trygghet och studiero. Arbetet bör omfatta möjligheter för lärarna att få en samsyn och skapa gemensamma strategier för uppnå trygghet och studiero. Eleverna behöver vara delaktiga i arbetet. Med detta som grund kan lärarna därefter komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt för det främjande och förebyggande arbetet.

¹ Skolinspektionen (2016) Skolans arbete med att säkerställa studiero - det räcker inte att det är lugnt, eleverna måste lära sig något också, Tematisk analys

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Skolinspektionens sammanfattade motivering är att rektorn inte har analyserat likvärdigheten i lärarnas bedömningar och betygssättning. Vidare framgår att rektorn endast till viss del ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Rektorn har inte analyserat likvärdigheten i lärarnas bedömningar och betygssättning. Rektorn har inte följt upp kunskapsresultaten från tidigare läsår (se vidare området Rektors ledarskap). Rektorn uppger att hon därmed inte heller har gjort någon analys av resultateten av nationella prov i förhållande till bedömningar och betyg. Lärarna berättar att de i arbetslagen har diskuterat resultaten på nationella prov jämfört med betyg, men det är inget som har följts upp av rektorn.

Rektorn ger endast till viss del lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Av intervju med rektorn framgår att det just nu inte pågår något arbete kring bedömning på skolan. Lärarna uppger att forum för samverkan kring bedömning saknas och vid de tillfällen det sker är det på initiativ från lärarna själva. Lärarna berättar att det endast sker strukturerade diskussioner kring bedömning vid nationella prov. Då förs de tillsammans med en närliggande skola och de organiseras centralt. Även Skolinspektionens enkät som genomfördes hösten 2018 visar att resultatet gällande området "Bedömning och betygssättning" är lägre än medelvärdet för samtliga skolenheter i enkätomgången. Inom området har lärarna svarat på påståenden gällande samverkan om och stöd för bedömning av elevers kunskaper.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Skolinspektionen bedömer att lärarna i högre grad behöver ges möjlighet att sambedöma och diskutera sina bedömningar och sin betygsättning.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:247, s. 22 ff) med kommentarer om betyg och betygsättning beskrivs att sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Ett professionellt samtal om utformningen av ändamålsenliga bedömningssituationer och bedömningar av olika underlag kan förbättra likvärdigheten. Lärare kan tillsammans analysera sina underlag och på vilka olika sätt som eleverna ger uttryck för sin förståelse av ämnesinnehållet.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att ge lärarna förutsättningar att tillsammans diskutera hur de kan utvärdera elevernas kunskaper, utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och bedöma olika elevprestationer. För att ytterligare höja kvalitén kan rektorn även se till att lärarna använder sig av flera verktyg för att skapa likvärdighet så som Skolverkets bedömningsstöd och oidentifierade nationella prov.

På Skolinspektionens vägnar

X Sofia Lindstrand

Sofia Lindstrand
Beslutsfattare
Signerat av: Sofia Lindstrand

X Helena Lanver

Helena Lanver
Föredragande
Signerat av: Helena Lanver

I handläggningen av ärendet har även utredare Lena Stadler medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 4 och 5 december 2019. Besöket genomfördes av Helena Lanver och Lena Stadler.

Villastadsskolan i Norrköpings kommun är en grundskola med förskoleklass och årskurs 1-6. Skolans arbete leds av en rektor. Lärarna är organiserad i två arbetslag, ett för förskoleklass-årskurs 3 och ett för årskurs 4-6. Verksamheten är organiserad i två klasser i årskurs 1 samt en klass i årskurserna 2-6. Vid tiden för granskningen gick det 160 elever i årskurs 1-6. Förskoleklass omfattas inte av granskningen.